

Toivomusaloite 134

Outi Siimes /kok: Harkinta-ajan käyttöön otosta siviilipalvelukseen hakeuduttaessa

Eduskunnalle

Siviilipalveluslain mukaan asevelvollisella on mahdollisuus hakeutua siviilipalvelukseen ennen asevelvollisuuslain mukaista palvelusta, sen aikana tai sen jälkeen uskonnolliseen tai eettiseen vakaumukseen perustuvien vakavien omantunnon syiden estäessä häntä suorittamasta asevelvollisuuslaissa säädettyä palvelusta. Asevelvollisen jo ollessa palveluksessa hakemus siviilipalvelukseen on toimitettava joukko-osaston komentajalle, jonka on toimitettava hakemus hyväksymistä varten sotilasläänin esikunnalle. Hakemus on käsiteltävä viipymättä. Käytännössä tämä tarkoittaa, että palvelustaan suorittamassa oleva asevelvollinen pääsee lähtemään joukko-osastosta samana päivänä kuin on siviilipalvelushakemuksen jättänyt. Hakemukseen liitteeksi vaadittavaa vakuutusta vakaumukseen perustuvista vakavista omantunnon syistä ei kenelläkään ole mahdollisuutta kyseenalaistaa. Asevelvollinen voi siis hyvinkin tilapäisestä hetken mielijohteesta jättää joukko-osaston komentajalle siviilipalvelushakemuksen ja päästä kotiin samana päivänä. Useissa tapauksissa asevelvolliset heräävät huomaamaan piilevän vakaumuksensa esimerkiksi juuri ennen rasittavaksi kuviteltua maastoharjoitusjaksoa tai kiinnioloviikonlopun kynnyksellä. Usein vakaumus löytyy samanaikaisesti

usealla asevelvollisella samassa yksikössä tai jopa samassa tuvassa. Valitettavan usein vaikuttaa siltä, että uskonnolliseen tai eettiseen vakaumukseen perustuvat vakavat omantunnon syyt ovat peitenimi halulle päästä helpommalla asevelvollisuutensa suorittamisesta. Monet asevelvolliset katuvat sittemmin pikaista ratkaisuaan ja jotkut palaavat takaisin asepalvelukseen. Mikäli siviilipalvelukseen hakemisella asevelvollisen jo aloitettua palveluksensa olisi säädetty esimerkiksi kahden viikon harkinta-aika, jonka asevelvollinen jatkaisi normaalia palvelustaan ja jonka lopuksi vahvistaisi siviilipalvelushakemuksensa, jäisi monta harkitsematonta siviilipalvelushakemusta tekemättä ja moni asevelvollinen välttyisi katumasta äkkipikaista ratkaisuaan myöhemmin. Juuri löytynyt uskonnollinen tai eettinen vakaumuskin ehdittiin kahden viikon harkinta-ajan kuluessa täsmentyä.

Edellä olevan perusteella ehdotan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomuksen,

että hallitus ryhtyisi toimenpiteisiin siviilipalveluslain uudistamiseksi siten, että asevelvollinen voisi hakeutua siviilipalvelukseen riittävän pituisen harkinta-ajan jälkeen.

Helsingissä 11 päivänä helmikuuta 1998

Outi Siimes /kok